

Бібліотекознавства в Харкові веде навчання російською мовою і видає підручники бібліотекознавства російською мовою, що є неприпустимим для українців вільного світу. Конференція закликала українських бібліотекарів активно включатися в працю для розбудови Українського Бібліографічного Довідкового Центру. Вона також закликала допомогти українським бібліотекарям у виданні українських бібліографій [1, с. 261–295].

В підсумку у зверненні Світового Конгресу Вільних Українців до діаспори наголосили таким чином: «Ми у вільному світі мусимо зберегти і розвинути ті ідеали і культурні надбання, які винесли із України, і передати їх нашим дітям та всім кому дорогі ідеали волі. Своєю працею ми мусимо охопити всі ділянки нашого життя – церковні і політичні справи, виховання молоді і творення нових кадрів інтелігенції, всі роди культурної творчості і духовні справи...»[3, с. 64зв].

Отже, ми можемо сказати, що формування Світового Конгресу Вільних Українців стало великим кроком консолідації української діаспори по всьому світу, збереження української ідентичності за кордоном та мобілізації всіх сил для визволення України від більшовицької окупації.

Список використаних джерел

1. Перший Світовий Конгрес Вільних Українців. Матеріали. Вінніпег, Нью-Йорк, Лондон : Видання Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців, 1969. С. 266-295. URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/15497/file.pdf>
2. ЦДАВО України. Ф. 5235. Оп. 1. Спр. 281.
3. ЦДАВО України. Ф. 5235. Оп. 1. Спр. 1489.

ТАРАХОНИЧ Тетяна Іванівна,
старший науковий співробітник
Інституту держави і права імені
В. М. Корецького НАН України,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник

ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ ПРАВА ТА ПРАВОРЕАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Суспільство та держава характеризуються постійним процесом розвитку, вдосконалення та трансформації та поряд з цим усталеними правовими традиціями та цінностями, які формують підвалини моральних засад даної спільноти. Певна сукупність цінностей, які є характерними для нашої держави та покладені в основу діяльності різних органів держави та структур, а також

спільноти, окремої людини та громадянина багато в чому залежать від українсько та правової ідентичності, того світогляду, який сформувався у суспільстві та державі.

Насамперед, акцентуємо увагу на розумінні цінностей як категорії права. З точки зору аксіології права як системи теоретичних понять, висновків, концепцій щодо цінностей права, їх слід розуміти як позитивну значущість (роль) у задоволенні потреб учасників суспільного життя [1, с. 12].

В українській юридичній енциклопедії правові цінності характеризуються «як феномени, що визначають сутність і мету права, лежать у його основі та виступають засобами пояснення правової реальності» [2, с. 541].

На думку Л. Макаренка, «правові цінності – це такі культурні, духовні цінності, які використовують суб'єкти правової культури в їх правовій діяльності з метою підтримання та втілення в життя моральних та інших соціальних цінностей через правовий порядок, що орієнтується на вказані цінності» [3, с. 14].

З огляду на зазначене, ціннісні засади права інтерпретуються з точки зору власної та інструментальної цінності права, а також соціальної та особистісної, що пов'язані з фундаментальними концептами, які визначають зміст та форму права як соціокультурного явища. Найчастіше до складу таких концептів відносять свободу, справедливість та рівність. [4, с. 1053].

Отже, правові цінності існують у формі правових ідей, аксіом, принципів права, а також знаходять свій вияв у процесі функціонування ідеологічної, нормативної, суб'єктної, організаційної підсистем правової системи. Слід також зазначити, що процес інституціоналізації правових цінностей відбувається в процесі діяльності правотворчих, правозастосовних, правотлумачних, судових органів та структур тощо.

Як зазначає І. В. Міма, «право дає змогу самоорганізуватися суспільству належним чином, долати існуючі суперечності, врегульовувати конфлікти цивілізованими методами. Підґрунтям для цієї самоорганізації виступають насамперед загальнолюдські цінності – життя, рівність, свобода, духовність, справедливість, гуманізм та соціальні норми. З часом право перейняло їх зміст, і нині вони мають особливо принципове значення для розуміння змісту і суті права» [5, с. 266].

Серед загальновизнаних цінностей права, М. М. Пендюра та О. Я. Лапка розглядають також толерантність підкреслюючи що «стратегічний курс України на побудову демократичної, правової держави, яка прагне інтегруватися у європейський простір, передбачає пріоритетність досягнення соціальних цілей, орієнтацію на загальнолюдські цінності, що визначають отримання нової якості життя громадян країни, запровадження різних соціальних, економічних, демократичних у своїй основі європейських стандартів життєдіяльності людини» [6, с. 279].

Правові цінності не лише закріплюються в нормах, принципах права, а й знаходять своє відображення в процесі діяльності державних органів та

посадових осіб чи через правомірну поведінка інших суб'єктів права, що спрямована на втілення приписів правових норм в життя через різні форми їх реалізації.

Ціннісні засади права тісним чином пов'язані з формуванням концепції правової ідентичності, яка відображає взаємозв'язок, який існує між суб'єктами права, суспільством та державою, їх ставленням до права, його принципів та цінностей, які в них закладені.

Проблема правової ідентичності є відносно новою в юридичній літературі, та поряд з цим в її основу покладено проблеми праворозуміння, цінностей в праві, правової поведінки, правової культури тощо. Саме особа як суб'єкт права формує та використовує ті цінності, які закладені в праві як в процесі правотворчості, так і правореалізації.

Слід погодитися з думкою К. Король, що носієм правової ідентичності є особа, що наділена правами та обов'язками, які в свою чергу закріплені державою на законодавчому рівні [7, с. 219].

Узагальнивши слід підкреслити, що цінності, які є базовою основою права, правового регулювання, правореалізації, надають можливість пізнати їх закономірності, розкривають їх сутність і мету, носять системний характер і функціональну спрямованість, формуються в правовій реальності та набувають втілення в правовому регулюванні як його ідея, основа або закріплюються в правових нормах та принципах, втілюються в правореалізаційній діяльності.

Правові цінності формуються в свідомості суб'єктів права та реалізуються в їх поведінці, можуть мати таку форму вияву як судження, переконання тощо, вони мають мінливий характер, постійно змінюються та трансформуються, їх імперативність забезпечується шляхом інституціоналізації в принципах та нормах права.

Правова ідентичність – це здатність особи функціонувати у правовому просторі, користуватися наданими їй правами, реалізовувати закладені в них правові цінності та нести відповідальність за свої вчинки, мати високий рівень правосвідомості та правової культури.

Носієм правової ідентичності є особа, що наділена правовим статусом, має права та обов'язки, які закріплені державою на законодавчому рівні, високий рівень правової свідомості та правової культури та займає особливе місце в правовій системі.

Список використаних джерел

1. Законотворча діяльність : словник термінів і понять / за ред. акад. НАН України В. М. Литвина. Київ : Парламентське вид-во, 2004. 344 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол. : О. В. Петришин (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. Харків : Право, 2016. 952 с.

3. Макаренко Л. О. Методологічні підходи до визначення поняття й сутності правових цінностей. *Jurnalul Juridic Natiона: Teorie si Practica*. 2018. № 5 (33). С. 10–15.
4. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 2: Філософія права / редкол. : С.І. Максимов (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2017. 1128 с.
5. Міма І. В. Справедливість у праві як форма прояву християнсько-нормативних цінностей. *Альманах права*. 2022. Вип. 13. С. 264–268. С. 266. URL: <https://almanahprava.org/assets/images/issues/13/almanah-prava-13-2022.pdf>
6. Пендюра М. М., Лапка О. Я. Толерантність і європейські правові цінності. *Альманах права*. 2022. Вип. 13. С. 276–281. URL : <https://almanahprava.org/assets/images/issues/13/almanah-prava-13-2022.pdf>.
7. Король К. Сутність та зміст правової ідентичності. *Юридичний вісник*. 2023. № 6. С. 216–221. URL: http://yurvisnyk.in.ua/v6_2023/28.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v6.2023.26>

ТАТАРЧЕНКО Олександр Борисович,
доцент кафедри державного управління
і місцевого самоврядування
Херсонського національного
технічного університету, кандидат
історичних наук, доцент

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ЗБЕРЕЖЕННІ ІДЕНТИЧНОСТІ ОКУПОВАНОЇ ОЛЕШКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

В умовах довготривалої російської агресії проти України важливе значення має збереження ідентичності тих громад, які знаходяться в окупації або на лінії фронту. Мешканці цих земель шукають можливість підтримувати зв'язки з земляками, отримувати новини з рідного краю. У наші дні це дозволяє робити користування соціальними мережами. Саме тому їхнє дослідження є дуже актуальним для сучасних науковців.

Останнім часом соціальні мережі стали предметом дослідження таких українських науковців, як: Т. Биркович, І. Гарбузюк, Я. Морозова, В. Пилипчук, О. Татарченко, О. Уголькова, К. Філюшина, О. Хомич, І. Шевчук та ін.

Проте, до цього часу вплив соціальних мереж на збереження ідентичності окупованих українських громад не досліджувався. Тому пропонуємо